

Z razstave Turističnega društva v refektoriju minoritskega samostana na Ptuju, junij 2006

Velika pridobitev za društvo in turiste je bila ustanovitev Turist biroja leta 1963. Skrbel je za dajanje informacij, prodajo razglednic in spominkov ter organizacijo kulturnih prireditev in izletov. Društvo je bilo v naslednjih letih pobudnik številnih prireditev, ki so bistveno posegle v ptujsko dogajanje, nekatere pa so postale tradicionalne (kurentovanje, akcije Očistimo okolje, okrasitev oken in balkonov v mestu s cvetjem ...). Marsikatera zamisel, ki je nastala pri Društvu, pa je bila izpeljana v okviru Občinske turistične zveze Ptuj, ustanovljene v decembru 1976. V osemdesetih letih je uspelo komisiji za turistične spominke doseči, da so v ptujskih prodajalnah dobili ustrezno mesto domači izvorni spominki: kurent, oljenka, klopotec ... Društvo je uspešno predstavljalo turistično ponudbo Ptuja na raznih sejnih doma in v tujini, postavili so informacijske table, organizirali izlete, izdali barvi prospekt Ptuja v več jezikih ...

V devetdesetih letih je bilo delovanje društva še naprej usmerjeno v promocijo, ohranjanje ter oživljanje bogate kulturnozgodovinske dediščine Ptuja. Na pobudo društva so bile izpeljane številne akcije, ki so oživile staro mestno jedro (postavitev cvetličnih korit, pleskanje starih mestnih vrat, zasaditev cvet-

ličnega parka Evropark). Od leta 1990 je na Ptuju vsako leto prireditev Dobrote slovenskih kmetij. Pobudnik je bilo Turistično društvo Ptuj. V društvu skrbijo tudi za obujanje starih običajev (prangerjada, blagoslov konjev) in na tak način privabljajo v mesto številne obiskovalce. Poseben pomen pripisujejo praznovanju svojih obletnic, saj jim vsaka predstavlja novo iztočnico za nadaljnje delo.

Mesto se ponaša tudi z najvišjimi priznanji v tekmovanjih, ki jih spodbujajo projekti *Moja dežela – lepa in gostoljubna*, *Narodi v razcvetu* in *Entente Florale*.

Zavedajo se, da prijaznejšo in bolj kakovostno turistično ponudbo ustvarjamo vsi, zato si v društvu prizadevajo, da bi bilo boljše sodelovanje z občino, lokalno turistično organizacijo, muzejem, termami in drugimi dejavniki, ki se ukvarjajo s turizmom. V turizmu so pomembne malenkosti, poudarjajo in si obenem želijo, da bi Ptujčani bili resnično ponosni na svoje lepo mesto.

Publikacijo bogatijo tudi številne razglednice in fotografije, prevod v nemški jezik je pripravila Marija Hernja Masten, v angleškega Nada Jurkovič. Ob izdaji publikacije je bila v začetku junija v prostorih Mestne občine Ptuj tiskovna konferenca, niz prireditev v okviru 120-letnice Turističnega društva pa smo sklenili s pregledno razstavo na devetih panojih (od 16. do 26. junija 2006 v refektoriju minoritskega samostana na Ptuju) o delovanju društva v njegovi zgodovini.

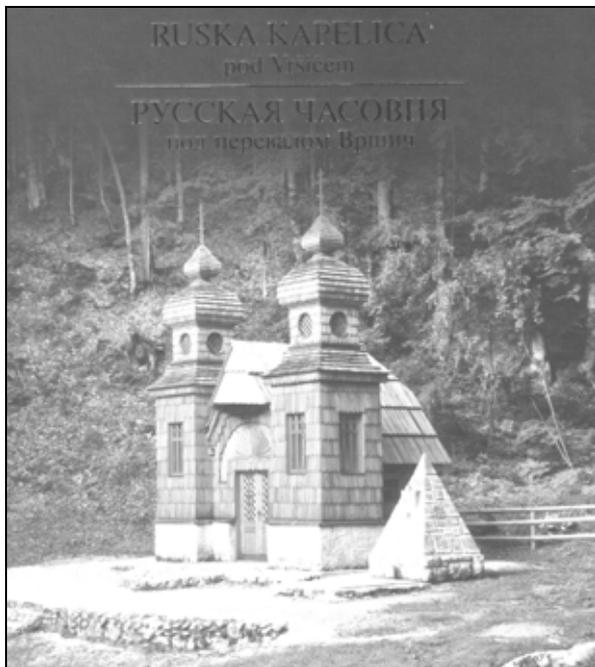
Katja Zupanič

Zvonka Zupanič Slavec, Ruska kapelica pod Vrščem: ob 15-letnici slovensko-ruskih srečanj (1992–2006), Unireal, Znanstveno društvo za zgodovino zdravstvene kulture Slovenije, Ljubljana 2007, 327 strani

Ob 15. obletnici slovensko-ruskih srečanj pri ruski kapelici pod Vrščem je izšla knjiga, ki obsega 330 strani v ruščini in slovenščini. Opremljena je z obsežnim fotografskim in dokumentarnim gradivom, tj. 150 fotografij. Bralca popelje med slovenske naravne in kulturne posebnosti alpskega sveta, predstavi gornjesavsko in soško dolino. Osvetli kruti čas prve svetovne vojne, poda zgodovinski oris nastanka kapelice ter pojasni povezave med slovenskim in ruskim narodom ter obravnava odnose med katolištvom in pravoslavljem. Knjiga naj bi nastala zaradi potrebe po temeljitejšem razumevanju tega premalo poznanega poglavja narodne zgodovine.

Pobudnica za izdajo in objavo obsežne monografije je Zvonka Zupanič Slavec, avtorica temeljnega prispevka o zgodovini ruske kapelice. Knjigo ses-

tavljajo uvodni nagovori ruskega patriarha Alekseja II., ljubljanskega metropolita Alojza Urana, češkega kardinala Tomaža Špidlika, vrste drugih političnih in javnih osebnosti, med njimi tudi predsednika vlade Janeza Janše in ruskega veleposlanika v Sloveniji Mihaila V. Vanina. Osrednji in najzanimivejši del knjige predstavljajo študije, med katerimi izstopa prispevek Zvonke Zupanič Slavec. Članek je predvsem namenjen opisu tragičnih dogodkov prve svetovne vojne. Avtorica slikovito oriše vojne razmere, težko življenje podhranjenih in prezebljenih ruskih vojni ujetnikov in njihovo žalostno usodo. Pri gradnji ceste preko vršiškega prelaza so snežni plazovi pod seboj pokopali 250 ruskih ujetnikov. V spomin nanje so leta 1916 pod Vršičem zgradili kapelico. Ostale članke so spisali ugledni strokovnjaki, zgodovinarji, kulturni in literarni zgodovinarji, in sicer o srečanjih pri kapelici piše Marko Benedik, Stane Granda pa o cerkvenih odnosih med katoliško in pravoslavno cerkvijo na Slovenskem. Igor Grdina poda videnje določenega obdobja s kulturnega, literarnega in političnega stališča skozi opazovanja in zapise dveh pomembnih predstavnikov slovenskega naroda Aškerca in Vošnjaka. Prispevek Silvestra Gaberščka je posvečen 90. letnici obstoja kapelice in njeni obnovi leta 2006. Študijam sledi obsežna kronika dogodkov, ki tvori zadnji najboljše del knjige. V njej so opisani vsi pomembni dogodki in posamezniki od leta 1992 do 2006.

Na slovesnostih ob ruski kapelici se vsako leto že tradicionalno zberejo predstavniki obeh držav in cerkva kot tudi drugi kulturni in gospodarski krogi, kar prispeva k poglobljanju vezi med ruskim in slovenskim narodom. Brez posebne propagande je postalo vsakoletno snidenje pri kapelici vabljivo za vedno večje število udeležencev. Prijateljska srečanja so v petnajstih letih prerasla v politične dogodke, ki se jih udeležujejo tudi najvišji posvetni in cerkveni predstavniki obeh držav. K pomembnosti jubileja je prispeval tudi izid knjige.

Zvonki Zupanec Slavec čestitamo za energijo in srčnost, ki jo je vložila za vsebinsko, estetsko in obsežno izdajo, ki je pomemben mejnik sklepanja prijateljstva med ruskim in slovenskim narodom. S soavtorji jo poklanja prebivalcem obeh dežel, Slovencem in Rusom in si želi, da bi monografija dodatno poglobila vsestransko sodelovanje med narodoma. Knjiga je temelj za nadaljnje raziskave s področja sodelovanja med obema narodoma. Ob tej priložnosti gre omeniti še pripravo Zbornik dokumentov o rusko-slovenskih odnosih, ki je skupni projekt Rosarhiv-a in Arhiva Republike Slovenije. Publikacija je v pripravi in bo obsegla 500 dokumentov iz ruskih in slovenskih arhivov ter Narodne in univerzitetne knjižnice. Knjiga bo prav gotovo dopolnilo monografiji, osvetlila bo na podlagi arhivskih virov gospodarske, kulturne in družinske vezi med narodoma, ki so se tkale skozi ves čas z večjimi ali manjšimi amplitudami, z bolj in manj pomembnimi posamezniki ali celo skupinami. Zbornik bo odstranil marsikatero tančico z različnih časovnih obdobij in področij. Društvo Slovenija – Rusija, ki od leta 1996 dalje skupaj z Veleposlaništvom Ruske federacije v Ljubljani in Občino Kranjska Gora skrbi za organizacijo vsakoletnih slovesnosti ob slovensko-ruskim dnevih ima svojega predhodnika-vzornika v slovensko ruskem društvu, ki je delovalo že na prelomu obeh preteklih stoletij.

Za zaključek dodajmo še misel, da usoda ruskih ujetnikov kot sama kapelica Slovencem, kot ljubiteljem gora, ni neznana. Na poti v gore smo neštokrat ustavili svoj korak v tišini sredi vršacev in se poklonili vsem tistim, ki so našli svoj mir daleč od domovine. Kapelica je devetdeset let kljubovala različnim vremenskim in družbenim razmeram, nič manj pa ni kljubovala hudim zimam vršiška cesta. K ohranitvi obeh so prispevali s srčnostjo in nesebičnim delom neznani in znani posamezniki. Mednje sodi dolgoletni moralni varuh kapelice in pobudnik oživljanja slovensko ruskih srečanj Saša Slavec.

Aleksandra Serše